

Note :

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A1) Fill in the blanks :**[4]**

1. is the response that is received by the sender of the message.
2. means putting the idea or thought into a code.
3. Communication through signs and gestures is called
4. Communication is an process.

A2) State whether TRUE or FALSE :**[3]**

1. Mass communication is a one way communication. _____
2. Communication does not require a channel to communicate. _____
3. Communication is affected by human behaviour. _____

A3) Write short notes on any Two.**[8]**

1. Nature of Mass Audience.
2. Persuasive Power of Group
3. Public opinion
4. Public Responsibility of Mass Media

OR

B) Explain the process of communication and discuss the role of feedback in communication.

[15]**OR**

C) Comment on the influence of Mass Communication on Culture.

[15]

Q.2 A) Trace the development of Television in India since 1959.

[15]**OR**

B) Discuss the impact of cinema on the culture of a society.

[15]**OR**

C) Comment on the scope of Radio in India.

[15]

Q.3 A) Discuss the important trends in Indian Journalism today.

[15]

OR

B) Explain in detail how news is gathered, reported and edited in a newspaper. [15]

OR

C) Write short notes on any three :

[15]

1. Investigative Reporting
2. Lay-out of a Newspaper
3. Headlines in a Newspaper
4. Reporting.
5. Freedom of the Press.

Q.4 A) Trace the growth of Radio network in India since Independence and discuss its impact on the society.

[15]

OR

B) Comment in detail the ethics of Radio Broadcasting.

[15]

OR

C) Write short notes on any THREE.

[15]

1. Radio Documentaries
2. Chief characteristics of A.I.R.
3. Talks and Interviews in Radio Broadcasts.
4. Radio Listenership
5. Radio as an instrument of change and progress.

मराठी भाषांतर

वेळ : २ तास

गुण : ६०

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजव्या बाजूस दिलेले अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ अ१) रिकाम्या जागा भरा.

(४)

१. श्रोत्याद्वारे संप्रेषकाच्या संदेशावर त्याला दिला जाणारा प्रतिसाद वा उत्तर म्हणजे. -----
२. उत्तम संवाद कौशल्य सांकेतिक भाषेत देणे अर्थात -----
३. चिहने व हावभाव यांच्या साहाय्याने केलेल्या संज्ञापनास ----- म्हणतात.

१. बहुजन संज्ञापन हे एकमार्गी संज्ञापन होय. -----
२. संज्ञापनास कोणत्याही माध्यामाची आवश्यकता नसते.-----
३. संज्ञापनावर मानवी वर्तवणूकीचा परिणाम होतो .-----

अ३) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. (८)

१. बहुजन समूहाचे स्वरूप
२. समुहाची मत पटवून देण्याची क्षमता
३. जनमत
४. बहुजन संज्ञापनाची सार्वजनिक जबाबदारी

किंवा

ब) संदेशवाहनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा आणि संदेशवाहनातील प्रत्यादानाच्या भूमिकावर चर्चा करा. (१५)

किंवा

क) संस्कृतीवरील बहुजन समाज संज्ञापनाच्या प्रभावावर भाष्य करा. (१५)

प्र.२ अ) १९६९ पासून भारतातील दूरदर्शन विकासाचे अनुरेखन करा. (१५)

किंवा

ब) चित्रपटाच्या सामाजिक सांस्कृतीवरील परिणामावर चर्चा करा. (१५)

किंवा

क) भारतातील नभोवाणीची व्याप्तीवर भाष्य करा. (१५)

प्र.३ अ) आजच्या भारतीय पत्रकारितामधील महत्त्वाचे दिशाबदलावर चर्चा करा. (१५)

किंवा

ब) वर्तमानपत्रातील वार्ता कशी मिळवली जाते, वार्ताकन व संकलन कसे केले जाते ते सविस्तर स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

क) कोणत्याही तीघावर टीपा लिहा. (१५)

१. शोधलेखण
२. वर्तमान पत्राचा आराखडा

३. वर्तमानपत्रातील बातमीचे शीर्षक
४. वृत्तलेखन
५. मुद्राणलयाचे स्वातंत्र्य

प्र.४ अ) स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर नभोवाणीजाळयाचा विकास कसा झाला ते सांगून त्याचा समाजावर काय प्रभाव झाला ते लिहा. (१५)

किंवा

ब) नभोवाणीच्या प्रसारणातील नैतिक मूल्याणवर सविस्तार भाष्य करा. (१५)

किंवा

क) कोणत्याही तीघावर टीपा लिहा. (१५)

१. नभोवाणी अनुबोधपट
२. नभोवाणीची मुख्य वैशिष्ट्ये
३. नभोवाणी प्रसारणातील चर्चा व मुलाखती
४. नभोवाणीचा श्रोता वर्ग
५. नभोवाणी हे बदल व विकासाचे साधन

* * * * *